

Leerstoornissen (H000124)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0

Studietijd 150 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 2)

Nederlands

Gent

hoorcollege

peer teaching

werkcollege

groepswerk

zelfstandig werk

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Warreyn, Petra

PP05

Verantwoordelijk lesgever

Peters, Lien

PP05

Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

	stptn	aanbodssessie
Bachelor of Science in de psychologie(afstudeerrichting onderwijs)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen(afstudeerrichting diergeneeskunde)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen(afstudeerrichting farmaceutische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen(afstudeerrichting medische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen(afstudeerrichting sociale gezondheidswetenschappen)	5	A
Master of Science in de pedagogische wetenschappen(afstudeerrichting klinische orthopedagogiek en Disability Studies)	5	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting Afrikaanse talen en culturen)	5	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting Oost-Europese talen en culturen)	5	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting Oosterse talen en culturen)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting archeologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting bestuurskunde en publiek management)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting bio-engineering)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting biochemie en biotechnologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting biologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting chemie)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting communicatiewetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting criminologische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting diergeneeskunde)	5	A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting economische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)	5	A

(afstudeerrichting engineering en technologie)		A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting farmaceutische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting fysica en sterrenkunde)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting geografie en geomatica)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting geologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting geschiedenis)	5	A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting handelswetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting informatica)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting kunstwetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting medische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting moraalwetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gedragwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting pedagogische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting politieke wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de gedragwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting psychologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting rechten)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting sociale gezondheidswetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting sociologie)	5	A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)(afstudeerrichting toegepaste economische wetenschappen)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)(afstudeerrichting wijsbegeerte)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting wiskunde)	5	A
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de economie (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de gedragwetenschappen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de lichamelijke opvoeding (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de maatschappijwetenschappen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)	5	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

lezen, spellen, rekenen, leerstoornissen, dyslexie, dyscalculie, detectie, assessment, remediëren, REDICODIS/redelijke aanpassingen, psychoeducatie, intelligentie, comorbiditeit, zorglandschap

Situering

Dit opleidingsonderdeel bereidt voor op het diagnosticeren en op de ondersteuning van personen met een leerstoornis en hun context. Er is geen voorkennis vereist.

Inhoud

Het opleidingsonderdeel wordt opgebouwd rond:

- **Conceptueel kader:** leerstoornis, leerprobleem, leermoeilijkheid, dyslexie/dyscalculie, intelligentie, zorglandschap

- Lezen, spellen, **dyslexie assessment**: gedetailleerde voorstelling van de symptomatologie, leeftijdsgebonden inkleuring van het beeld, leerprocessen die fout kunnen gaan bij kinderen met dyslexie, etiologie en prevalentie van dyslexie, actuele verhelderende, onderkende en classificerende, verklarende en handelingsgerichte diagnostiek, inclusief gebruik van instrumenten.
- Rekenen, **dyscalculie assessment**: gedetailleerde voorstelling van de symptomatologie, leeftijdsgebonden inkleuring van het beeld, leerprocessen die fout kunnen gaan bij kinderen met dyscalculie, etiologie en prevalentie van dyscalculie, actuele verhelderende, onderkende en classificerende, verklarende en handelingsgerichte diagnostiek, inclusief gebruik van instrumenten.
- **Taakspecifieke ondersteuning dyslexie**: instructieprincipes, foutenanalyse, evidence-based bespreking van remediëringmateriaal t.a.v. ontwikkelings- en leerachterstanden (kleuter, basis, secundair), Remediërende, Differentiërende, Compenserende en Dispenserende (REDICODIS) maatregelen/redelijke aanpassingen/Universal Design for Learning (UDL).
- **Taakspecifieke ondersteuning dyscalculie**: instructieprincipes, foutenanalyse, evidence-based bespreking van remediëringmateriaal t.a.v. ontwikkelings- en leerachterstanden (kleuter, basis, secundair), REDICODIS/redelijke aanpassingen/Universal Design for Learning (UDL).
- **Psycho-educatie** bij leerstoornissen, wat en voor wie.
- **Jonge kinderen**: predictoren van leren en leerproblemen, inclusief contextuele factoren, gekaderd binnen het opportunity-propensity model.
- **Bijkomende problemen**: comorbiditeit en schoolweigering, en aandachtspunten hierbij voor assessment en behandeling.

De oefeningen hebben betrekking op scoring, interpretatie van tests/vragenlijsten, het opstellen van verslaggeving en advies geven en/of ondersteuning bieden m.b.t. inhoud van en omgaan met leerstoornissen aan mensen met leerstoornissen zelf, ouders of professionals in verschillende contexten (bv. lagere/secundaire scholen).

Begincompetenties

Eindcompetenties

- 1 Eigen kennis en inzichten op vlak van leerstoornissen kunnen actualiseren op basis van wetenschappelijke literatuur en internationale richtlijnen.
- 2 Een onderzoeksplan voor leerstoornissen operationaliseren.
- 3 Evidence based interventiemethoden en -technieken voor de behandeling en ondersteuning van personen met leerstoornissen selecteren.
- 4 In een (interdisciplinair) team rond diagnostiek en aanpak van leerstoornissen werken.
- 5 Interventies opzetten/superviseren t.a.v. leren lezen, spellen en rekenen, rekening houdend met mogelijke comorbide problemen en met de leeftijd van de betrokkene.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- **Hoorcolleges**: leerstof overbrengen door middel van verschillende werkvormen.
- **Werkcollege**: sessies gekoppeld aan in (kleine) groepen in te oefenen leerstof (rond kennis en scoring van instrumenten voor de diagnostiek van leerstoornissen en rond verslaggeving).
- **Groepswerk**: het groepswerk bestaat uit twee in te dienen opdrachten te maken in een kleine groep. Enerzijds een werkstuk (rond diagnostiek en verslaggeving) en anderzijds het fictief begeleiden van een school i.v.m. een individuele casus, waarbij ook een presentatie voorbereid wordt waarin de opgedane kennis wordt geïntegreerd.
- **Peer teaching**: presentatie in subgroep voor de andere studenten, waarin men aan de slag moet gaan met een vraagstelling rond leerstoornissen vanuit een specifieke context. Hierin dient de opgedane kennis uit de verschillende hoor- en werkcolleges geïntegreerd te worden.
- **Zelfstandig werk**: specifieke vraagstelling uit een bepaalde context beantwoorden aan de hand van evidence-based bronnen.

Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

Studiemateriaal

Type: Slides

Naam: Powerpoint slides van de hoor- en werkcolleges

Richtprijs: € 15

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Aantal slides : 600

Oudst bruikbare editie : geen

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Bijkomende info: Slides van hoor- en werkcolleges worden elk jaar geactualiseerd. Afdrukken in het kader van openboek examen.

Type: Reader

Naam: Ondersteunende teksten hoor- en werkcolleges

Richtprijs: € 15

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Aantal pagina's : 400

Oudst bruikbare editie : geen

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Referenties

Onder andere:

- 1 Al-Yagon & Mikulincer, M. (2004). Socioemotional and Academic Adjustment Among Children with Learning Disorders: The Mediation Role of Attachment-Based Factors. *Journal of Special Education*, 38, 111-123.
- 2 Byrnes, J.P. (2020). The potential utility of an opportunity-propensity framework for understanding individual and group differences in developmental outcomes: A retrospective progress report. *Developmental Review*, 56, 100911.
- 3 Gennaro, A., Scorza, M., Benassi, E., Stella, G., & Salvatore, S. (2017). Perception of Specific Learning Disorders in parents and teachers. A socio-cultural perspective. *Life Span and Disability*, 2, 227-250.
- 4 Ghesquière, P. & Van der Leij, A. (2016). Technisch lezen en spellen. –In: K. Verschuere en H. Koomen (red.). *Handboek diagnostiek in de leerlingenbegeleiding*. Kind en context (pp. 71-91). Antwerpen: Garant.
- 5 Grigorenko, E. L., Compton, D. L., Fuchs, L. S., Wagner, R. K., Willcutt, E. G., & Fletcher, J. M. (2020). Understanding, educating, and supporting children with specific learning disabilities: 50 years of science and practice. *American Psychologist*, 75(1), 37–51.
- 6 Henneman, K. (1994). Problemen van gevorderde spellers. Signalering, diagnostiek en begeleiding. Bussum: Dick Coutinho. Hoofdstuk 1: Spellingsysteem en spellingproces (p. 15-28).
- 7 McGrath, L.M., Peterson, R.L., & Pennington, B.F. (2020). The Multiple Deficit Model: Progress, Problems, and Prospects. *Scientific Studies of Reading*, 24, 7-13.
- 8 Van der Leij, A. (1998). Leesproblemen. Beschrijving, verklaring en aanpak. Rotterdam: Lemniscaat. Hoofdstuk 2: Procesmodellen (p. 35-62).
- 9 Willcutt, E.G., Pennington, B.F., Duncan, L., Smith, S.D., Keenan, J.M., Wadsworth, S., DeFries J.C., & Olson, R.K. (2010). Understanding the complex etiologies of developmental disorders: Behavioral and molecular genetic approaches. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*, 31, 533-544.
- 10 Prodia protocol rekenen

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Interactieve ondersteuning via UFORA.
- Feedback verloopt via een terugkoppeling op afspraak

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Presentatie, Peer en/of self assessment, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Vorm NPE:

- thema-opdracht
- individueel werk: specifieke vraagstelling uit een bepaalde context beantwoorden aan de hand van evidence-based bronnen.
- groepswerk: 1) werkstuk rond diagnostiek en verslaggeving; 2) begeleiden van school rond individuele casus met aansluitend presentatie in functie van peer teaching
- medewerking tijdens werkcolleges en peer teaching
- peer-evaluatie waarbij student zowel zichzelf als medestudenten moet beoordelen in kader van het groepswerk

Slagen voor PE & NPE: Voor beide onderdelen (zowel PE & NPE dient de student de helft van de maximumscore te behalen).

Gevolgen ongegronde afwezigheid of niet deelname NPE:

Er is verplichte aanwezigheid voor de werkcolleges en het online leerpad. Indien niet voldaan aan onderstaande, zal dit negatieve gevolgen hebben voor scoring berekend in kader van NPE

- ziektebriefje bij afwezigheid verplichte sessies
- ander geldig afwezigheidsbewijs (enkel mits goedkeuring na overleg door lesgevers) bij afwezigheid verplichte sessies

Tweede kans NPE:

(Enkel) indien studenten minder dan de helft van de maximumscore voor NPE behalen, kan een alternatieve opdracht overwogen worden in overleg met de verantwoordelijke lesgever

Feedback NPE:

NPE-scoring wordt bekend gemaakt vóór PE: optionele toelichting verloopt via terugkoment PE na afspraak zoals vermeld in de sectie 'studiebegeleiding'

Eindscoreberekening

Verhouding tussen deeltijfers:

- periodegebonden evaluatie: 50%
- niet-periodegebonden evaluatie: 50%

Overdragen van deeltijfers naar volgende examenperiode:

- Indien niet geslaagd voor niet-periodegebonden evaluatie: vervangopdracht in tweede zittijd.
  - Indien niet geslaagd voor periodegebonden evaluatie: tweedekansexamen in tweede zittijd.
- > Deelresultaten waarop de student minstens de helft van de punten verworven heeft, kunnen overgedragen worden naar een volgende examenperiode binnen hetzelfde academiejaar. Deelresultaten worden nooit afgerond.

Bijzondere voorwaarden:

Wanneer men **niet deelneemt** aan de evaluatie van NPE of PE kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20) indien het eindcijfer hoger ligt.

Het eindcijfer is het gewogen gemiddelde van de verschillende onderdelen (50% NPE en 50% PE). Studenten kunnen voor dit opleidingsonderdeel enkel slagen wanneer ze voor zowel NPE als PE minimum 50% behalen.

--> Wanneer studenten voor minstens één van de onderdelen minder dan 10/20 (50%) behalen dan gelden onderstaande regels:

- Indien men voor minstens één onderdeel van de evaluatie een 8/20 of 9/20 behaalt, kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Als de eindscore toch een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer, nl. 9/20.
- Indien men voor minstens één onderdeel van de evaluatie minder dan 8/20 behaalt, kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Als de eindscore toch een cijfer van 8 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer, nl. 7/20.

Faciliteiten voor werkstudenten

Oefeningen: Mogelijkheid tot aanvragen (per mail) van vervroegde inschrijving (vóór officiële inschrijvingsperiode) in de groepen.